

ДЕ КОЗАК ТАМ, І СЛАВА

Виконала
учениця
4 – А класу
Найко Софія

Коли я чую слово козак, то перед мною постає мужня, цілеспрямована, патріотична і витривала людина. У перекладі козак – означає вільна людина. Так і є.

Місце проживання козаків називалося – Запорізька Січ. У них були невеличкі хатинки, в яких вони жили по чоловіків.

Максимум – 10 в одній хатині. До столу готували різноманітні юшки (наприклад, "козацьку тетерю" - відвар із риби

на квасі, приправлений борошном і пшоном), куліш (зварене круто пшоно, що заправлялося шкварками і смаженою

цибулею), галушки, локшину, гречані пампушки з часником, кисіль і багато іншого.

Щоб стати козаком молоді хлопці проходили не легкий шлях.

1. Витривалість. Потрібно було все подолати на своєму шляху і мати добрі фізичні дані.
2. Розлука. Як на Запорізьку Січ жінок і дітей не брали, а отже коли вони їхали на цю територію залишалися покидав рідних, аж до зими.
3. Дисципліна. Вони мали слухати без заперечень отамана і всіх козаків, які мали високе звання.

І тільки тоді коли хлопець мав ці якості і хотів стати козаком він ним ставав! Козаки мали військовий, парадний і цивільний одяг.

Одяг козака

1) жупан, кобеняк, сіряк ; 2) сорочка ; 3) шаровари, здебільшого були простими і грубими ;4) чоботи ;5) пояс ;6) шапка ;

7) кунтуш, бурка.

Парадний :

Парадний одяг козаки одягали коли йшли до церкви або робили візити на великі релігійні свята, замість «черкуси» вони одягали жупани «польського крою», часом могли бути різнокольоровими і дорогими.

Цивільний :

Для того, щоб відрізнятись від простого народу козаки називали себе «молодцями», носили :

1. Жупани із багатшого привізного сукна, різного кольору; 2. Кунтуші гранатові; 3. Шапки високі і сиві з хрестом.

Озброєння складалося з таких елементів :

1. Мушкет, аркебузи або іншої вогнепальної зброї; 2. Ніж, сокира, лук із стрілами, спис; 3. У сотників був при собі келеп для того, щоб пробити обладунки ворога; на плечах був патронташ з порохом та кулями, порохівниця і натруска висіли на поясі;

Козаки носили дуже довгі вуса, і голили всю голову, залишаючи лише чуб (оселедець), який заплітали як дівочу косу і закладали за ліве вухо;

Транспортом козаків був кінь. Вони вірили, що кінь розуміє їх. Доглядали за ним і тоді на різні події наприклад якись війни коні боролися і допомагали козакам. Це були їхні вірні друзі.

По поведінці жінки (будь то мати, сестра або дружина) оцінювався сам козак в тій же мірі, як і сам ставився до них. Дотримуючись християнської доктрини, козаки пам'ятали: «Так буде боятись дружина чоловіка свого». При цьому зберігалися вікові устої: чоловік не втручався у справи жінки, а жінка – у справи чоловіка. Обов'язки були строго розмежовані, і займатися чоловікові жіночою справою було ганьбою.

Жінка незалежно від свого статусу в сім'ї була персоною № 1 для захисту, тому що вона – майбутнє козацького роду. Хоч у жінок того часу було не так багато прав порівняно з сучасницями (наприклад, жінки не могли бути присутніми на зборах, їх «голосом» виступали батько, старший брат, отаман або хресний батько), але вони користувалися таким пошаною, що права чоловіків їм не дуже-то і були потрібні. Глава сімейства не так часто з'являвся вдома – більшу частину життя він проводив на війні, на військовій службі або на кордоні. Звичайно, його слово було в сім'ї законом, але в його відсутність главою залишалася мати, відповідальна за виховання дітей. Цікаво, що навіть випадковий перехожий міг легко «надерти вуха» шибеникові, просто зробити йому зауваження і відвести дитину додому, де батьки «додадуть» за негідну поведінку.

Крім того мати і батько ніколи не з'ясовували стосунки при дітях – вони берегли їх від нещастя всіма способами. Цікаво, що козачка до чоловіка зверталася по імені та по батькові, а до незнайомого козака – тільки «чоловік». Вона не з'являлася на людях без покритої голови, не носила чоловічого одягу, а стрижка волосся вважалася ганьбою.

До своїй дружини козаки зверталися по імені (в літньому віці – «мати» або навіть по імені та по батькові). До жінки-незнайомки козаки зверталися відповідно до віку: «матуся», «сестра», «дочка» («внучка»).